Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 9. marca 2017 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Súdna spolupráca v občianskych veciach — Nariadenie (ES) č. 805/2004 — Európsky exekučný titul pre nesporné nároky — Podmienky pre vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule — Pojem ‚súd' — Notár, ktorý vydal exekučný príkaz na základe ‚verejnej listiny' — Verejná listina"

Vo veci C-484/15,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ podaný rozhodnutím Općinski sud u Novom Zagrebu – Stalna služba u Samoboru (Obecný súd v Novom Záhrebe – stála pobočka Samobor, Chorvátsko) zo 7. septembra 2015 a doručený Súdnemu dvoru 11. septembra 2015, ktorý súvisí s konaním:

Ibrica Zulfikarpašić

proti

Slavenovi Gajerovi,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory M. Ilešič, sudcovia A. Prechal, A. Rosas, C. Toader (spravodajkyňa) a E. Jarašiūnas,

generálny advokát: Y. Bot,

tajomník: M. Aleksejev, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 14. júla 2016,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— chorvátska vláda, v zastúpení: A. Metelko-Zgombić, splnomocnená zástupkyňa,

— španielska vláda, v zastúpení: V. Ester Casas, splnomocnená zástupkyňa,

— Európska komisia, v zastúpení: C. Cattabriga, S. Ječmenica, M. Wilderspin, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 8. septembra 2016,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: chorvátčina.

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky (Ú. v. EÚ L 143, 2004, s. 15; Mim. vyd. 19/007, s. 38).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pánom Ibricom Zulfikarpašićom a pánom Slavenom Gajerom vo veci žiadosti o vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule pre exekučný príkaz, ktorý vydal notár v Chorvátsku na základe „verejnej listiny“.

Právny rámec

Právo Únie

3 Podľa odôvodnení 3, 5, 7, 10, 12 a 18 nariadenia č. 805/2004:

„(3) Európska rada schválila na svojom zasadaní v Tampere v dňoch 15. a 16. októbra 1999 zásadu vzájomného uznávania súdnych rozhodnutí ako základný kameň pre vytvorenie skutočného súdneho priestoru.

…

(5) pojem ‚nesporné nároky‘ by mal zahrnovať všetky situácie, v ktorých dlžník preukázateľne nepopiera charakter alebo výšku peňažného nároku, a v ktorých veriteľ získal proti dlžníkovi buď súdne rozhodnutie alebo vykonateľný titul, ktorý vyžaduje výslovný súhlas dlžníka, či už ide o súdny zmier alebo o verejnú listinu;

…

(7) toto nariadenie by sa malo uplatňovať na rozhodnutia, súdne zmiery a verejné listiny o nesporných nárokoch a na rozhodnutia vydané po vznesení námietok voči rozhodnutiam, súdnym zmierom a verejným listinám, ktoré boli osvedčené ako európske exekučné tituly;

…

(10) ak súd v členskom štáte vydal rozhodnutie o nespornom nároku bez toho[,] aby sa dlžník zúčastnil konania, zrušenie akýchkoľvek kontrol v členskom štáte výkonu je neoddeliteľne spojené s existenciou dostatočnej záruky dodržania práva na obhajobu;

…

(12) pre konanie vedúce k vydaniu rozhodnutia by mali byť stanovené minimálne pravidlá s cieľom zabezpečiť, aby bol dlžník informovaný o súdnej žalobe proti nemu, o požiadavkách na jeho aktívnu účasť v konaní, ak chce poprieť nárok a o dôsledkoch jeho neúčasti včas, a to takým spôsobom, aby mu to umožnilo pripraviť si obhajobu;

…

(18) vzájomná dôvera vo výkon spravodlivosti v členských štátoch odôvodňuje, že posúdenie súdu jedného členského štátu o tom[,] či sú všetky podmienky pre vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule splnené, aby mohlo byť rozhodnutie vykonané vo všetkých ostatných členských štátoch bez súdneho preskúmania správneho uplatnenia minimálnych procesných pravidiel v tom členskom štáte, v ktorom má byť rozhodnutie vykonané.“

4 Článok 1 tohto nariadenia stanovuje:

„Účelom tohto nariadenia je vytvorenie európskeho exekučného titulu pre nesporné nároky, aby bol na základe stanovenia minimálnych pravidiel umožnený voľný pohyb rozhodnutí, súdnych zmierov a verejných listín vo všetkých členských štátoch bez toho, aby sa v členskom štáte výkonu pred uznaním a výkonom muselo konať akékoľvek ďalšie konanie.“

5 Článok 3 ods. 1 uvedeného nariadenia stanovuje:

„Toto nariadenie sa uplatňuje na rozhodnutia, súdne zmiery a verejné listiny o nesporných nárokoch.

Nárok sa považuje za nesporný, ak:

a) s ním dlžník výslovne súhlasil tým[,] že ho uznal alebo tak urobil prostredníctvom zmieru, ktorý schválil súd alebo bol uzavretý pred súdom v priebehu konania, alebo

b) dlžník voči nemu nikdy nevzniesol námietky v priebehu súdneho konania v súlade s príslušnými procesnými požiadavkami podľa právnych predpisov členského štátu pôvodu, alebo

c) dlžník sa nezúčastnil na súdnom pojednávaní alebo nebol na takom pojednávaní zastúpený potom, ako najskôr v priebehu súdneho konania vzniesol námietky proti nároku, za predpokladu, že sa takéto konanie dlžníka podľa právnych predpisov členského štátu pôvodu rovná tichému uznaniu nároku alebo skutočností, ktoré tvrdí veriteľ, alebo

d) dlžník ho výslovne uznal vo verejnej listine.“

6 Článok 4 toho istého nariadenia stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto definície:

1. ‚rozhodnutie‘: akékoľvek rozhodnutie vydané súdom alebo tribunálom členského štátu, bez ohľadu na to ako sa nazýva, vrátane výnosu, príkazu, rozhodnutia alebo súdneho exekučného rozkazu ako aj rozhodnutie o trovách alebo výdavkoch konania vydané súdnym úradníkom;

2. ‚nárok‘: nárok na výplatu určitej peňažnej sumy, ktorá sa stala splatnou alebo ktorej dátum splatnosti je uvedený v rozhodnutí, súdnom zmieri alebo na verejnej listine;

3. ‚verejná listina‘:

a) dokument, ktorý bol formálne vypracovaný alebo zaregistrovaný ako verejná listina a ktorého pravosť:
   i) súvisí s podpisom a obsahom listiny; a
   ii) bola stanovená orgánom verejnej správy alebo iným orgánom splnomocneným na tento účel členským štátom, z ktorého pochádza;

alebo

b) dojednanie, ktoré sa týka záväzkov vyplývajúcich z výživného uzavretých so správnymi orgánmi alebo overených týmito orgánmi;

…

6. ‚pôvodný súd': súd alebo tribunál, ktorý sa zaoberá konaním v čase splnenia podmienok stanovených v článku 3 ods. 1 písm. a), b) alebo c);

7. vo Švédsku v skrátenom súdnom konaní o platobných rozkazoch (betalningsföreläggande) výraz ‚súd' zahŕňa švédsky vykonávací úrad (kronofogdemyndighet)."

7 Článok 5 nariadenia č. 805/2004 nazvaný „Zrušenie doložky vykonateľnosti (exeqaturu)" znie:

„Rozhodnutie, ktoré bolo v členskom štáte pôvodu osvedčené ako európsky exekučný titul, sa uzná a vykoná v iných členských štátoch bez potreby vyhlásenia o vykonateľnosti a bez akejkoľvek možnosti podať námietky proti jeho uznaniu."

8 Kapitola III uvedeného nariadenia, ktorá obsahuje články 12 až 19, vymedzuje minimálne pravidlá uplatniteľné na konanie týkajúce sa nesporných nárokov, najmä nárokov týkajúcich sa doručenia a oznámenia dokumentu o začatí konania alebo rovnocenného dokumentu a informovania dlžníka.

9 Článok 12 toho istého nariadenia s názvom „Rozsah použitia minimálnych pravidiel" stanovuje:

„1. Rozhodnutie o nároku, ktorý je nesporný v zmysle článku 3 ods. 1 písm. b) alebo c) môže byť osvedčené ako európsky exekučný titul iba vtedy, ak súdne konanie v členskom štáte pôvodu splnilo procesné požiadavky stanovené v tejto kapitole.

2. Tie isté požiadavky sa uplatňujú na vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule alebo náhradného osvedčenia v zmysle článku 6 ods. 3 pre rozhodnutie po vznesení námietky voči rozhodnutiu, ak sú v čase takého rozhodnutia splnené podmienky článku 3 ods. 1 písm. b) alebo c)."

10 Článok 16 nariadenia 805/2004 s názvom „Poskytnutie náležitých informácií o nároku dlžníkovi" stanovuje:

„Aby bolo zabezpečené, že dlžníkovi boli poskytnuté náležité informácie o nároku, dokument o začatí konania alebo rovnocenný dokument musí obsahovať toto:

a) mená a adresy strán;

b) výšku nároku;

c) ak sú vyžadované úroky z nároku, úrokovú sadzbu a dobu, za ktorú sa vyžaduje úrok, pokiaľ sa k istine podľa právnych predpisov členského štátu pôvodu automaticky nepripisuje zákonom stanovený úrok;

d) zdôvodnenie nároku."

11 Článok 25 ods. 1 uvedeného nariadenia týkajúci sa osvedčovania verejných listín stanovuje:

„Verejná listina týkajúca sa nároku v zmysle článku 4 ods. 2, ktorá je vykonateľná v jednom členskom štáte, sa na žiadosť adresovanú orgánu určeného členským štátom pôvodu osvedčí ako európsky exekučný titul pomocou vzorového tlačiva uvedeného v prílohe III."

12 Článok 30 ods. 1 písm. c) toho istého nariadenia stanovuje členským štátom povinnosť oznámiť Európskej komisii „zoznamy orgánov uvedených v článku 25… a akékoľvek ich následné zmeny.“

13 Podľa uvedeného článku 30 ods. 1 písm. c) Chorvátska republika oznámila nasledovný zoznam:

„Príslušné súdy, správne orgány, notári, fyzické a právnické osoby prepojené s orgánmi verejnej moci, ktoré sú oprávnené vydávať exekučné tituly pre nesporné nároky podľa uplatniteľnej vnútroštátnej právnej úpravy.“

Chorvátske právo

14 § 31 Ovršni zakon (exekučný zákon, *Narodne novine, br*. č. 112/12, 25/13 a 93/14) stanovuje:

„1. Podľa tohto zákona sú verejnou listinou faktúra,…výpis z účtovných kníh, overená súkromná listina a akýkoľvek dokument považovaný za úradný v zmysle osobitných právnych predpisov. Za faktúru sa považuje aj vyčíslenie úrokov.

2. Verejná listina je vykonateľná vtedy, ak je v nej uvedená totožnosť veriteľa a dlžníka, ako aj predmet, povaha, rozsah a dátum splatnosti peňažného záväzku.

3. Okrem údajov uvedených v odseku 2 tohto paragrafu musí faktúra vystavená fyzickej osobe, ktorá nevykonáva registrovanú činnosť, obsahovať informáciu pre dlžníka, že v prípade nesplnenia peňažného záväzku, ktorý sa stal splatným, môže veriteľ na základe verejnej listiny podať návrh na vykonanie exekúcie.

…“

15 § 278 tohto zákona uvádza:

„Notári rozhodujú o návrhoch na vykonanie exekúcie založených na verejnej listine v súlade s ustanoveniami tohto zákona.“

16 § 281 ods. 1 uvedeného zákona stanovuje podmienky, za ktorých môžu notári na základe „verejnej listiny“ vydať exekučné príkazy, kým odseky 2 až 8 tohto paragrafu sa týkajú postupu uplatneného v prípade, keď notár nevydá takýto príkaz.

17 § 282 toho istého zákona stanovuje opravný prostriedok vo forme námietky proti exekučnému príkazu notára a vymedzuje postup preskúmania takýchto opravných prostriedkov.

18 § 283 ods. 1 exekučného zákona stanovuje, že notár na žiadosť žiadateľa opatrí doložkou vykonateľnosti rovnopis exekučného príkazu, ktorý vydal, ak v lehote ôsmich dní po uplynutí lehoty na podanie námietky nebola táto námietka podaná.

19 § 356 tohto zákona uvádza:

„Ustanovenia tejto hlavy sa spravujú postupom vydávania osvedčení o európskom exekučnom titule pre nesporné nároky podľa nariadenia [č. 805/2004] a zavádzajú exekučné konanie na základe európskeho exekučného titulu.“

20 § 357 uvedeného zákona stanovuje:

„V Chorvátskej republike majú právomoc vydávať:

…

— osvedčenia, prostredníctvom ktorých sa stávajú vykonateľnými iné úradné dokumenty, ktoré sú vykonateľné v Chorvátskej republike podľa ustanovení článku 25 ods. 1 nariadenia [č. 805/2004],

…

súdy, správne orgány a notári alebo fyzické a právnické osoby prepojené s orgánmi verejnej moci, ktoré sú oprávnené vyhotoviť vykonateľný rovnopis európskeho exekučného titulu pre nesporný nárok vydaného vnútroštátnym súdom“.

21 Podľa § 358 toho istého zákona:

„1. Osvedčenia uvedené v článku 9 ods. 1, článku 24 ods. 1, článku 25 ods. 1 a článku 6 ods. 3 nariadenia sú vydávané bez predchádzajúceho vypočutia dlžníka.

2. Orgán alebo osoba, ktorá vydala osvedčenie, má povinnosť poskytnúť dlžníkovi rovnopis z úradnej povinnosti.

…

4. Ak sa notár domnieva, že nie sú splnené podmienky na vydanie osvedčení uvedené v ods. 1 tohto paragrafu, postúpi žiadosť o vydanie osvedčenia s príslušnou kópiou listín alebo dokumentov obecnému súdu, v obvode ktorého má sídlo, aby tento súd rozhodol o vydaní rozhodnutia. Notár má povinnosť uviesť dôvody, pre ktoré sa domnieva, že nie sú splnené podmienky požadované na prijatie žiadosti účastníka konania.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

22 Pán Ibrica Zulfikarpašić, advokát, uzatvoril zmluvu o právnom zastupovaní so svojím klientom pánom Slavenom Gajerom, ktorý nezaplatil vystavenú faktúru.

23 Pán Zulfikarpašić podal notárovi návrh na vykonanie exekúcie proti pánovi Gajerovi na základe tejto faktúry považovanej za „verejnú listinu“ podľa exekučného zákona. Notár vydal 12. februára 2014 na základe tohto dokumentu exekučný príkaz, ktorý nadobudol právoplatnosť, keďže dlžník nepodal námietku.

24 Dňa 13. novembra 2014 pán Zulfikarpašić predložil notárovi žiadosť o osvedčenie tohto exekučného príkazu ako európskeho exekučného titulu.

25 Tento notár sa však domnieval, že podmienky požadované na vydanie žiadaného osvedčenia neboli splnené. Uviedol, že podľa článku 3 ods. 1 nariadenia č. 805/2004 sa musí nárok považovať za nesporný. Za nesporné sa však na jednej strane budú podľa článku 3 ods. 1 písm. a) až c) považovať len nároky, ktoré boli predmetom súdneho konania, a na strane druhej podľa uvedeného článku 3 ods. 1 písm. d) len nároky, ktoré boli výslovne uznané vo verejnej listine, pojem, ktorý v zmysle ustanovení tohto nariadenia má zahŕňať akt, ktorý bol vypracovaný notárom, ako je exekučný príkaz vydaný na základe „verejnej listiny“. Takýto príkaz však nespĺňa podmienky na výslovné uznanie nároku dlžníkom.

26 Uvedený notár rovnako uviedol, že aj keď je v článku 4 ods. 7 nariadenia č. 805/2004 výslovne stanovené, že vo Švédsku v skrátenom súdnom konaní o platobných rozkazoch výraz „súd“ zahŕňa švédsky vykonávací úrad, notár v Chorvátsku sa podľa tohto ustanovenia, ani iného ustanovenia tohto nariadenia alebo iných nástrojov práva Únie týkajúcich sa exekučných konaní nepovažuje za „súd“.

27 Ten istý notár preto podľa § 358 ods. 4 exekučného zákona postúpil vec na Općinski sud u Novom Zagrebu – Stalna služba u Samoboru (Obecný súd v Novom Záhrebe – stála pobočka Samobor, Chorvátsko), aby rozhodol o žiadosti o osvedčenie predloženej pánom Zulfikarpašićom.

28 Za týchto podmienok Općinski sud u Novom Zagrebu – Stalna služba u Samoboru (Obecný súd v Novom Záhrebe – stála pobočka Samobor) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Sú ustanovenia exekučného zákona týkajúce sa európskeho exekučného titulu v súlade s nariadením č. 805/2004, teda či v Chorvátskej republike – pokiaľ ide o vydanie exekučného príkazu založeného na verejnej listine v rámci exekučného konania – výraz „súd“ zahŕňa notárov, či notár môže vydať osvedčenie o európskom exekučnom titule pre právoplatný a vykonateľný exekučný príkaz založený na verejnej listine, pričom také osvedčenie sa vydá, ak voči uvedenému príkazu neboli vznesené námietky, a v prípade zápornej odpovede, či súd môže vydať osvedčenie o európskom exekučnom titule pre exekučný príkaz založený na verejnej listine vydaný notárom, ak sa tento príkaz podľa jeho obsahu týka nesporného nároku, a aké tlačivo treba v tomto prípade použiť?“

O prejudiciálnej otázke

29 Položená otázka sa delí na tri časti.

O prvej časti otázky

30 Prvou časťou svojej otázky sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má nariadenie č. 805/2004 vykladať v tom zmysle, že na notárov v Chorvátsku, ktorí v rámci právomocí zverených vnútroštátnym právom konajú v exekučných konaniach na základe „verejnej listiny“, sa vzťahuje pojem „súd“ v zmysle tohto nariadenia.

31 Chorvátska a španielska vláda sa domnievajú, že na túto otázku treba odpovedať kladne. Výrazy „súd“ a „súdne konanie“ používané v tomto nariadení sa vzťahujú nielen na súdy v užšom zmysle slova, ale vo všeobecnosti aj na akýkoľvek orgán, ktorý v podstate vykonáva súdne funkcie, čo je prípadom v prejednávanej veci. Európska komisia zastáva názor, že na uvedenú otázku treba odpovedať záporne.

32 V prvom rade treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora z požiadavky jednotného uplatňovania práva Únie, ako aj zo zásady rovnosti vyplýva, že znenie ustanovenia práva Únie, ktoré neobsahuje nijaký výslovný odkaz na právo členských štátov s cieľom určiť jeho zmysel a rozsah pôsobnosti, v zásade vyžaduje v celej Únii autonómny a jednotný výklad, ktorý musí zohľadňovať kontext ustanovenia a cieľ sledovaný príslušnou právnou úpravou (pozri rozsudok z 13. októbra 2016, Mikołajczyk, C-294/15, EU:C:2016:772, bod 44 a citovanú judikatúru).

33 Pokiaľ ide o štruktúru nariadenia č. 805/2004, treba poznamenať, že hoci toto nariadenie opakovane odkazuje na pojmy „súd“ a „súdne konanie“, nespresňuje jeho podstatné znaky. Článok 4 bod 6 tohto nariadenia tak vymedzuje pojem „pôvodný súd“ ako „súd alebo tribunál, ktorý sa zaoberá konaním v čase splnenia podmienok stanovených v článku 3 ods. 1 písm. a), b) alebo c“. Článok 4 ods. 1 uvedeného nariadenia vymedzuje pojem „rozhodnutie“ ako „akékoľvek rozhodnutie vydané súdom alebo tribunálom členského štátu“.

34 Článok 4 bod 7 tohto istého nariadenia stanovuje, že vo Švédsku v skrátenom súdnom konaní o platobných rozkazoch (*betalningsföreläggande*) výraz „súd“ zahŕňa švédsky vykonávací úrad (*kronofogdemyndighet*). Keďže sa tento článok týka konkrétne orgánov, ktoré vymenúva, na notárov v Chorvátsku sa nevzťahuje.

35 Treba tiež konštatovať, že na rozdiel napríklad od nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve (Ú. v. EÚ L 201, 2012, s. 107), ktorého článok 3 ods. 2 spresňuje, že pojem „súd“ v zmysle uvedeného nariadenia zahŕňa nielen justičné orgány, ale aj akýkoľvek iný orgán, ktorý má právomoc v tejto oblasti, vykonáva funkcie justičného orgánu a ktorý spĺňa určité podmienky, ktoré sú vymenované v tomto istom ustanovení, nariadenie č. 805/2004 neobsahuje nijaké všeobecné ustanovenie s takýmto účinkom.

36 Toto konštatovanie je podporované judikatúrou týkajúcou sa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 351, 2012, s. 1), podľa ktorej článok 3 tohto nariadenia, ktorý stanovuje, že pojem „súd“ zahŕňa švédske exekučné orgány a notárov v Maďarsku, nezahŕňa notárov v Chorvátsku (pozri v tomto zmysle rozsudok z dnešného dňa, Pula Parking, C-551/15, EU:C:2015:545, bod 46).

37 Treba teda, ako bolo uvedené v bode 32 tohto rozsudku, skúmať pojmy „súd“ a „súdne konanie“ z hľadiska cieľov sledovaných nariadením č. 805/2004, ktorého výklad v tejto veci žiada vnútroštátny súd.

38 V tejto súvislosti treba poznamenať, že zo znenia článku 1 tohto nariadenia vyplýva, že cieľom tohto nariadenia je, aby sa pre nesporné nároky umožnil voľný pohyb rozhodnutí vo všetkých členských štátoch bez toho, aby sa v členskom štáte výkonu pred uznaním a výkonom muselo konať akékoľvek ďalšie konanie.

39 Podľa odôvodnenia 10 uvedeného nariadenia tento cieľ však nemožno dosiahnuť tým, že sa akýmkoľvek spôsobom oslabí právo na obhajobu (pozri analogicky rozsudok zo 14. decembra 2006, ASML, C-283/05, EU:C:2006:787, bod 24 a citovanú judikatúru).

40 Navyše z odôvodnenia 3 nariadenia č. 805/2004 vyplýva, že zásada vzájomného uznávania súdnych rozhodnutí tvorí základný kameň pre vytvorenie skutočného súdneho priestoru. Táto zásada spočíva najmä na vzájomnej dôvere vo výkon spravodlivosti v členských štátoch, na ktoré odkazuje odôvodnenie 18 uvedeného nariadenia.

41 Zásada vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi má totiž v práve Únie zásadný význam vzhľadom na to, že umožňuje vytvorenie a zachovanie priestoru bez vnútorných hraníc založenom na vysokom stupni dôvery, ktorá má existovať medzi členskými štátmi (rozsudok z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru, C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, bod 78).

42 Táto zásada sa podľa článku 5 nariadenia č. 805/2004 prejavuje uznaním a výkonom rozhodnutí, ktoré boli v členskom štáte pôvodu osvedčené ako európsky exekučný titul, v iných členských štátoch.

43 Zachovanie zásady legitímnej dôvery v kontexte voľného pohybu rozhodnutí, ako je pripomenuté v bodoch 38 a 39 tohto rozsudku, vyžaduje prísne posúdenie znakov vymedzujúcich pojem „súdu“ v zmysle tohto nariadenia, aby sa umožnilo vnútroštátnym orgánom identifikovať rozhodnutia vydané súdmi iných členských štátov. Dodržanie zásady vzájomnej dôvery pri výkone súdnictva v členských štátoch Únie, na ktorej je založené uplatnenie tohto nariadenia, predpokladá okrem iného, aby boli

rozhodnutia, ktoré majú byť vykonané v inom členskom štáte než je členský štát pôvodu, vydané v súdnych konaniach ponúkajúcich záruky nezávislosti a nestrannosti, ako aj dodržanie zásady kontradiktórnosti.

44 V prejednávanej veci treba pripomenúť, že v súlade s ustanoveniami exekučného zákona majú notári v Chorvátsku právomoc rozhodovať prostredníctvom exekučného príkazu o návrhoch na začatie exekučného konania na základe verejnej listiny. Povinný môže podať námietku, hneď ako mu je exekučný príkaz oznámený. Notár, ktorému sa včas predloží prípustná a odôvodnená námietka proti exekučnému príkazu, ktorý vydal, postúpi spis na posúdenie príslušnému súdu, ktorý rozhodne o námietke.

45 Z týchto ustanovení vyplýva, že exekučný príkaz na základe „verejnej listiny“, ktorý bol vydaný notárom, sa dlžníkovi oznámi až po jeho vydaní, bez toho, aby bol návrh, ktorý bol podaný notárovi, oznámený tomuto dlžníkovi.

46 Aj keď je pravda, že dlžník má možnosť podať námietku proti exekučnému príkazu vydanému notárom a že sa zdá, že notár vykonáva právomoci, ktoré mu boli zverené v rámci exekučného konania na základe „verejnej listiny“ pod dohľadom súdu, ktorému notár musí postúpiť prípadné námietky, nič to nemení na tom, že skúmanie návrhu na vydanie exekučného príkazu na takomto základe, ktorý v Chorvátsku vykonáva notár, nie je kontradiktórne.

47 Podľa článku 12 nariadenia č. 805/2004 rozhodnutie o nároku, ktorý je nesporný v zmysle článku 3 ods. 1 písm. b) a c) tohto nariadenia, môže byť osvedčené ako európsky exekučný titul iba vtedy, ak súdne konanie v členskom štáte pôvodu splnilo procesné požiadavky stanovené v kapitole III tohto nariadenia.

48 Článok 16 uvedeného nariadenia z hľadiska odôvodnenia 12 tohto nariadenia stanovuje poskytnutie „náležitých“ informácií dlžníkovi, aby mohol pripraviť svoju obhajobu a zaručuje tak kontradiktórnu povahu konania vedúceho k vydaniu exekučného titulu, ktorý môže viesť k vydaniu osvedčenia. Tieto minimálne pravidlá sú prejavom vôle normotvorcu Únie dohliadať nad tým, aby konania vedúce k vydaniu rozhodnutí týkajúce sa nesporného nároku poskytovali dostatočné záruky dodržania práva na obhajobu (pozri v tomto zmysle rozsudok zo16. júna 2016, Pebros Servizi, C-511/14, EU:C:2016:448, bod 44).

49 Vnútroštátne konanie o vydaní exekučného príkazu bez oznámenia alebo doručenia dokumentu o začatí konania alebo rovnocenného dokumentu a bez informovania dlžníka v tomto dokumente o nároku, čo vedie k tomu, že má dlžník vedomosť o nároku, ktorý sa uplatňuje, len v čase, keď mu je tento exekučný príkaz oznámený, tak nemožno považovať za kontradiktórne.

50 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy, treba na prvú časť otázky odpovedať tak, že nariadenie č. 805/2004 sa má vykladať v tom zmysle, že na notárov v Chorvátsku, ktorí v rámci právomocí zverených vnútroštátnym právom konajú v exekučných konaniach na základe „verejnej listiny“, sa nevzťahuje pojem „súd“ v zmysle tohto nariadenia.

O druhej a tretej časti otázky

51 Druhou a treťou časťou otázky, ktorú treba skúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má na jednej strane nariadenie č. 805/2004 vykladať v tom zmysle, že exekučný príkaz vydaný notárom v Chorvátsku na základe „verejnej listiny“ a voči ktorému nebola vznesená námietka, môže byť osvedčený ako európsky exekučný titul a na strane druhej, či sa má toto nariadenie vykladať v tom zmysle, že právomoc na vydávanie takéhoto osvedčenia majú notári alebo v tom zmysle, že túto právomoc majú vnútroštátne súdy.

52 Článok 3 uvedeného nariadenia s názvom „Exekučné tituly, ktoré sa osvedčia ako európsky exekučný titul“ vymedzuje podmienky, za ktorých sa nárok považuje za nesporný tým, že odlišuje okolnosti uvedené v jeho odseku 1 písm. a) až c), ktorý sa vzťahuje na nároky konštatované v rámci súdneho konania, od okolností uvedených v tomto odseku 1 písm. d), ktorý sa týka nárokov výslovne uznaných dlžníkom vo verejnej listine.

53 Aj keď z odpovede na prvú časť otázky vyplýva, že exekučný príkaz vydaný notárom v Chorvátsku na základe „verejnej listiny“ nemôže byť považovaný za súdne rozhodnutie z dôvodu, že tento vnútroštátny orgán nemá postavenie súdu a že v dôsledku toho sa nemožno domnievať, že tento príkaz je vydaný v rámci súdneho konania, zostáva preskúmať, či takýto príkaz môže byť považovaný za verejnú listinu týkajúcu sa nesporného nároku v zmysle článku 3 ods. 1 písm. d) nariadenia č. 805/2004.

54 V tejto súvislosti článok 4 ods. 3 tohto nariadenia definuje verejnú listinu buď ako dokument, ktorý bol formálne vypracovaný alebo zaregistrovaný ako verejná listina a ktorého pravosť súvisí s podpisom a obsahom listiny a bola stanovená orgánom splnomocneným na tento účel, alebo ako dojednanie, ktoré sa týka záväzkov vyplývajúcich z výživného uzavretých so správnymi orgánmi alebo overených týmito orgánmi.

55 Treba konštatovať, že hoci sú v chorvátskom právnom poriadku notári splnomocnení na stanovenie verejných listín, neexistuje nesporná povaha nároku konštatovaná exekučným príkazom, ktorý je vydaný na základe „verejnej listiny“.

56 V súlade s odôvodnením 5 nariadenia č. 805/2004 totiž článok 3 ods. 1 písm. d) tohto nariadenia stanovuje, že verejná listina môže byť osvedčená ako európsky exekučný titul, iba ak dlžník výslovne uznal nárok v tejto listine.

57 V prejednávanej veci notár vydal exekučný príkaz na základe „verejnej listiny“, konkrétne faktúry vystavenej pánom Zulfikarpašićom z titulu zmluvy o právnom zastupovaní, ktorá bola jednostranne vypracovaná advokátom. Z obsahu tohto príkazu nevyplýva, že dlžník výslovne uznal nárok.

58 Okrem toho nepodanie námietky zo strany dlžníka nemožno považovať za výslovné uznanie nároku v zmysle článku 3 ods. 1 písm. d) nariadenia č. 805/2004, keďže toto uznanie musí byť uvedené na verejnej listine, ktorá sa má osvedčiť.

59 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na druhú a tretiu časť otázky odpovedať tak, že nariadenie č. 805/2004 sa má vykladať v tom zmysle, že exekučný príkaz vydaný notárom v Chorvátsku na základe „verejnej listiny“ a voči ktorému nebola vznesená námietka, nemôže byť osvedčený ako európsky exekučný titul, keďže sa netýka nesporného nároku v zmysle článku 3 ods. 1 tohto nariadenia.

O trovách

60 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

1. **Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky, sa má vykladať v tom zmysle, že na notárov v Chorvátsku, ktorí v rámci právomocí zverených vnútroštátnym právom konajú v exekučných konaniach na základe „verejnej listiny“, sa nevzťahuje pojem „súd“ v zmysle tohto nariadenia.**

2. **Nariadenie č. 805/2004 sa má vykladať v tom zmysle, že exekučný príkaz vydaný notárom v Chorvátsku na základe „verejnej listiny“ a voči ktorému nebola vznesená námietka, nemôže byť osvedčený ako európsky exekučný titul, keďže sa netýka nesporného nároku v zmysle článku 3 ods. 1 tohto nariadenia.**

Podpisy